ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 21.9.2007
COM(2007) 553 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Ετήσια έκθεση για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) 866/2004 του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 και την κατάσταση που συνεπάγεται η εφαρμογή του

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Ετήσια έκθεση για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) 866/2004 του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 και την κατάσταση που συνεπάγεται η εφαρμογή του

Εισαγωγή

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 866/2004 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για το καθεστώς βάσει του άρθρου 2 του πρωτοκόλλου 10 της πράξης προσχώρησης[1] (εφεξής Κανονισμός για την Πράσινη Γραμμή (GLR) προβλέπει στο άρθρο 11 παράγραφος 1 ότι *«η Επιτροπή υποβάλλει ετήσια έκθεση προς το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού και την κατάσταση που συνεπάγεται η εφαρμογή του και, εφόσον είναι απαραίτητο, συνοδεύει την έκθεση αυτή με προσήκουσες προτάσεις για τροποποιήσεις, η πρώτη δε έκθεση υποβάλλεται το αργότερο ένα έτος από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού».*

Ο Κανονισμός για την Πράσινη Γραμμή ισχύει από την 1η Μαΐου 2004. Αυτός ορίζει τους όρους στα πλαίσια των οποίων εφαρμόζονται οι διατάξεις της κοινοτικής νομοθεσίας για την κυκλοφορία των εμπορευμάτων και των προσώπων διαμέσου της γραμμής μεταξύ των περιοχών της Δημοκρατίας της Κύπρου στις οποίες η κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί ουσιαστικό έλεγχο και των περιοχών στις οποίες ασκεί.

Η παρούσα έκθεση καλύπτει την περίοδο από 1ης Μαΐου 2006 έως 30ης Απριλίου 2007.

1. ΜΕΤΡΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Στις 4 Μαΐου 2007, αμέσως μετά την περίοδο που καλύπτεται από την έκθεση, η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση για την άρση των απαγορεύσεων σχετικά με τη διακίνηση ορισμένων ζωικών προϊόντων στην Κύπρο δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 866/2004 του Συμβουλίου και τον καθορισμό των όρων που διέπουν τη διακίνηση των εν λόγω προϊόντων. Αυτή η απόφαση της Επιτροπής ορίζει τις συνθήκες για το εμπόριο μελιού και νωπών ψαριών διαμέσου της Πράσινης Γραμμής[2].

2. ΔΙΕΛΕΥΣΗ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Κανονισμού για την Πράσινη Γραμμή η Κυπριακή Δημοκρατία «*διενεργεί ελέγχους σε όλα τα πρόσωπα που διασχίζουν τη Γραμμή, με στόχο την καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης υπηκόων τρίτων χωρών και τον εντοπισμό και την πρόληψη οιασδήποτε απειλής της δημόσιας ασφάλειας και τάξης. Οι έλεγχοι αυτοί αφορούν επίσης τα οχήματα και τα αντικείμενα που βρίσκονται στην κατοχή των προσώπων που διασχίζουν την [Πράσινη] Γραμμή,* ενώ το άρθρο 3 ορίζει ότι *«η Κυπριακή Δημοκρατία επιτηρεί αποτελεσματικά όλο το μήκος της Γραμμής, έτσι ώστε να αποθαρρύνει τα πρόσωπα από το να παρακάμπτουν τους ελέγχους στα σημεία διέλευσης.»*

---

[1] ΕΕ L 161 της 30.4.2004, σ. 128. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1283/2005 της Επιτροπής (ΕΕ L 203 της 4.8.2005, σ. 8).

[2] Απόφαση της Επιτροπής 2007/330/ΕΚ της 4ης Μαΐου 2007, ΕΕ L 123 της 12.5.2007, σ. 30.

2.1. Διέλευση στα σημεία διέλευσης

Ο κανονισμός παρέχει ένα σταθερό νομικό πλαίσιο για την ελεύθερη κυκλοφορία των Κυπρίων, άλλων υπηκόων ΕΕ και υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι διασχίζουν την Πράσινη Γραμμή στα σημεία διέλευσης. Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, 788.823 Ελληνοκύπριοι διήλθαν από τις περιοχές που ελέγχονται από την κυβέρνηση στο βόρειο τμήμα της Κύπρου και 1.348.215 Τουρκοκύπριοι διήλθαν από το βόρειο τμήμα της Κύπρου στις περιοχές που τελούν υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης, κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς. Στο πρώτο εξάμηνο της περιόδου αναφοράς συνολικά 812.756 Τουρκοκύπριοι διέσχισαν την Πράσινη Γραμμή, ενώ στο δεύτερο ήμισυ της περιόδου αναφοράς αυτός ο αριθμός μειώθηκε στις 535.459, ήτοι περισσότερο από 30%[3] [4]. Ο αριθμός του προσωπικού της Κυπριακής Αστυνομίας που εργάζεται άμεσα στα σημεία διέλευσης αυξήθηκε από 54 (2005) σε 61 (2006).

Δεν αναφέρθηκαν σημαντικά επεισόδια όσον αφορά την ημερήσια διέλευση προσώπων από τα σημεία διέλευσης. Η Επιτροπή έλαβε σποραδικές καταγγελίες από υπηκόους ΕΕ όσον αφορά ενοχλητικούς ελέγχους προσώπων και κατάσχεση προσωπικών εγγράφων στα σημεία διέλευσης. Ο Τελωνειακός Κώδικας της Κυπριακής Δημοκρατίας επιτρέπει στους τελωνειακούς, μεταξύ άλλων, να ερευνήσουν πρόσωπα, να κατακρατήσουν ή να κατάσχουν εμπορεύματα και να συλλάβουν χωρίς δικαστικό ένταλμα οποιοδήποτε πρόσωπο που ο τελωνοφύλακας ανακαλύπτει να διαπράττει, ή να προσπαθεί να διαπράξει, οιαδήποτε παράβαση που προβλέπεται από την τελωνειακή ή άλλη νομοθεσία που είναι κολάσιμη με φυλάκιση, συμπεριλαμβανομένης της περίπτωσης υποψίας παράνομης αγοράς ή χρήσης ελληνοκυπριακής ιδιοκτησίας στο βόρειο τμήμα της Κύπρου.

Τον Οκτώβριο 2006, το Κοινοβούλιο της Κυπριακής Δημοκρατίας επέφερε τροποποίηση στον Ποινικό Κώδικα βάσει της οποίας οποιαδήποτε παράνομη χρήση (συμπεριλαμβανομένης της ενοικίασης) ιδιοκτησίας τιμωρείται με φυλάκιση επτά ετών[5]. Δεδομένου ότι περίπου το 78% της ιδιωτικής ιδιοκτησίας στο βόρειο τμήμα της Κύπρου είναι ελληνοκυπριακής ιδιοκτησίας, η εν λόγω τροποποίηση προξένησε ανησυχίες στην

---

[3] Βλέπε παράρτημα VII.

[4] Σύμφωνα με τις αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας, δεν τηρούνται στοιχεία για την επιστροφή των Ελληνοκυπρίων στις περιοχές που ελέγχονται από την κυβέρνηση και για την επιστροφή των Τουρκοκυπρίων στο βόρειο τμήμα της Κύπρου. Βλέπε παράρτημα VII.

[5] Ο «νόμος για την τροποποίηση του Ποινικού Κώδικα» δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της 20ής Οκτωβρίου 2006.

Το τμήμα 303Α στην τροποποιημένη μορφή έχει ως εξής:

«(1) Κάθε πρόσωπο το οποίο με πρόθεση καταδολίευσης, διαπραγματεύεται ακίνητα που ανήκουν σε άλλον είναι ένοχο σε βαθμό κακουργήματος και τιμωρείται με φυλάκιση επτά ετών.

(2) Στα πλαίσια του παρόντος τμήματος ένα πρόσωπο θα θεωρείται ότι διαπραγματεύεται ακίνητα όταν

(α) [αυτό το πρόσωπο] πωλεί σε τρίτον, ή ενοικιάζει σε τρίτον, ή υποθηκεύει σε τρίτον, ή παρακωλύει καθ'οποιονδήποτε τρόπο, ή καθιστά διαθέσιμο για χρήση από ένα άλλο ακίνητο, ή

(β) διαφημίζει ή κατ'άλλον τρόπο προωθεί την πώληση ή την ενοικίαση ή την υποθήκευση ή την επιβάρυνση καθ'οιονδήποτε τρόπο σε τρίτον ενός ακινήτου ή τη χρήση αυτού από τρίτον, ή

(γ) συνάπτει συμφωνία για την πώληση σε τρίτον, ή την ενοικίαση σε τρίτον, ή την υποθήκευση σε τρίτον, ή την επιβάρυνση καθ'οιονδήποτε τρόπο υπέρ τρίτου, ή τη χρήση από τρίτον ενός ακινήτου, ή

(δ) αποδέχεται το ακίνητο που αποτελεί αντικείμενο της συναλλαγής όπως αυτό ορίζεται στο παρόν υποτμήμα.

(3) Στα πλαίσια του παρόντος τμήματος, ένα πρόσωπο δρα με πρόθεση καταδολίευσης εάν, όταν διαπράττει οποιαδήποτε από τις πράξεις που αναφέρονται στο υποτμήμα (2), αυτό το άτομο γνωρίζει ή, στα πλαίσια των περιστάσεων, θα έπρεπε να γνωρίζει ευλόγως, ότι δεν έχει τη συναίνεση του νομίμου ιδιοκτήτη του ακινήτου, ή οιουδήποτε άλλου προσώπου που έχει τη νόμιμη εξουσία να χορηγήσει αυτή τη συναίνεση».

τουρκοκυπριακή κοινότητα. Οι αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας φαίνεται να ακολουθούν μια πολιτική μη εφαρμογής της τροποποίησης στους απλούς τουρκοκύπριους πολίτες γεγονός που συνεπάγεται έλλειψη ασφάλειας δικαίου. Η επίπτωση αυτής της νομοθεσίας στις διελεύσεις των Τουρκοκυπρίων θα πρέπει να παρακολουθηθεί εκ του σύνεγγυς.

2.2. Παράνομη μετανάστευση διαμέσου της Πράσινης Γραμμής

Ο αριθμός των υπηκόων τρίτων χωρών που διασχίζουν παράνομα την Πράσινη Γραμμή παραμένει ένας ζήτημα σοβαρής ανησυχίας. Η ανάλυση των στοιχείων από την Αστυνομία της Κυπριακής Δημοκρατίας δείχνει ότι, από όλους εκείνους που διέσχισαν παράνομα την Πράσινη Γραμμή, το 36,4%[6] είχαν σαφώς τουρκική θεώρηση εισόδου στο διαβατήριό τους[7]. Η Αστυνομία της Κυπριακής Δημοκρατίας ανέφερε τις ακόλουθες κύριες χώρες προέλευσης των παράνομων μεταναστών: Συρία (46,3%) και Ιράν (9,2%).

Σύμφωνα με τα στοιχεία που υπέβαλαν οι αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας ο αριθμός των παράνομων μεταναστών που κρατήθηκαν μετά από τη διέλευση της Πράσινης Γραμμής αυξήθηκε από 725 το 2002 σε 3.796 το 2003 και σε 5.287 το 2004 πριν μειωθεί εκ νέου σε 5.191 το 2005 και 3.778 το 2006. Κατά την περίοδο αναφοράς 2844 παράνομοι μετανάστες (άνω του 97% όλων των κρατηθέντων παράνομων μεταναστών) αναφέρθηκε από την Κυπριακή Αστυνομία ότι εισήλθαν διαμέσου της Πράσινης Γραμμής στις περιοχές που τελούν υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης, ενώ περίπου 2% αναφέρθηκε ότι εισήλθαν μέσω της περιοχής της Ανατολικής Κυρίαρχης Βάσης και λιγότερο από 1% απευθείας στις περιοχές που τελούν υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης[8]. Η εκτίμηση της Κυπριακής Αστυνομίας για την πύλη εισόδου στις περιοχές που τελούν υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης βασίζεται σε:

- έγγραφα·
- δηλώσεις των ιδίων των μεταναστών·
- υποθέσεις που βασίζονται στη χώρα προέλευσης (η Κυπριακή Αστυνομία υποθέτει ότι όλοι οι μετανάστες από ορισμένες χώρες (π.χ. Πακιστάν και Συρία) εισέρχονται στις περιφέρειες που τελούν υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης μέσω του βορείου τμήματος της Κύπρου λόγω του ότι θεωρείται ότι υπάρχουν στενοί δεσμοί μεταξύ αυτών των χωρών και της Τουρκίας)[9].

Σύμφωνα με την Κυπριακή Αστυνομία, η πλειονότητα των παράνομων μεταναστών υποβάλλουν αργότερα αίτηση ασύλου (ο αριθμός των αιτούντων άσυλο αυξήθηκε από 950 το 2002 σε 4.410 το 2003 και μέχρι 9.860 το 2004 πριν μειωθεί στους 7.746 το 2005 και στους 4.545 το 2006).

---

6 Τα στοιχεία της Κυπριακής Αστυνομίας που έλαβε η Επιτροπή αφορούσαν εκείνους τους παράνομους μετανάστες οι οποίοι κατείχαν αποδεικτικό δελτίο ταυτότητας (1513 άτομα). Στα πλαίσια της παρούσας έκθεσης υποβλήθηκαν σε σχέση με το συνολικό αριθμό των 2844 παράνομων μεταναστών που διέσχισαν παράνομα τη Γραμμή σύμφωνα με την Κυπριακή Αστυνομία (βλέπε παράρτημα VI).

7 Περίπου τα δύο τρίτα εκείνων που σύμφωνα με την Κυπριακή Αστυνομία είχαν τουρκική άδεια εισόδου η οποία ισχύει επίσης και για το βόρειο τμήμα της Κύπρου και περίπου ένα τρίτο είχαν τουρκική άδεια εισόδου συνοδευόμενη από «άδεια εισόδου» της «ΤΔΒΚ».

8 Βλέπε παράρτημα VI.

9 Οι ομολογίες και τα τεκμήρια είναι σημαντικά σε εκείνες τις περιπτώσεις στις οποίες η Κυπριακή Αστυνομία δεν έχει στη διάθεσή της έγγραφα του παράνομου μετανάστη.

Στους λόγους γι'αυτή τη μείωση των αριθμών τόσο των υπηκόων τρίτων χωρών που διασχίζουν παράνομα την Πράσινη Γραμμή όσο και ατόμων που υποβάλλουν αίτηση ασύλου περιλαμβάνεται η:

- καλύτερη συνεργασία μεταξύ της Αστυνομίας της Κυπριακής Δημοκρατίας με την UNPOL και την UNFICYP, καθώς και με την Ελληνοκυπριακή Εθνική Φρουρά·

- εντατικότερη επιτήρηση της Πράσινης Γραμμής με ελικόπτερα,[10] , με το προσωπικό των τοπικών αστυνομικών τμημάτων και με την Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης του Αρχηγείου της Αστυνομίας·

- καλή συνεργασία με τις αρχές της περιοχής της Ανατολικής Κυρίαρχης Βάσης, εντατικοποιημένες δραστηριότητες της τελευταίας ήδη από τον Νοέμβριο του 2006 για τη μείωση της παράνομης μετανάστευσης και του λαθρεμπορίου εμπορευμάτων και του υψηλού αριθμού των ατόμων που αποπέμφθηκαν τη στιγμή που προσπαθούσαν να εισέλθουν·

- ανταλλαγή πληροφοριών και βελτιωμένη συνεργασία μεταξύ των αρχών της περιοχής της Ανατολικής Κυρίαρχης Βάσης και της τουρκοκυπριακής κοινότητας.

Η κοινότητα αυτή έχει τώρα αρχίσει να δέχεται πίσω σημαντικό αριθμό παράνομων μεταναστών που κρατήθηκαν στην περιοχή της Ανατολικής Κυρίαρχης Βάσης κοντά στην Πράσινη Γραμμή. Από τους περίπου 100 παράνομους μετανάστες που κρατήθηκαν στην περιοχή της Ανατολικής Κυρίαρχης Βάσης, περίπου το ήμισυ παρελήφθησαν πίσω από τους τουρκοκύπριους, ενώ οι άλλοι παραδόθηκαν στις αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας βάσει μνημονίου συμφωνίας.

Λόγω του ακόμα ανησυχητικά υψηλού αριθμού παρανόμων μεταναστών, η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι η επιτήρηση της Γραμμής που ασκεί η Κυπριακή Δημοκρατία μεταξύ των σημείων διέλευσης σύμφωνα με το άρθρο 3 του Κανονισμού για την Πράσινη Γραμμή χρήζει περαιτέρω ενίσχυσης χωρίς καθυστέρηση. Η Επιτροπή συνέχισε έναν εποικοδομητικό διάλογο με τις αρμόδιες αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας σε επίπεδο ομάδας εργασίας. Διάφορες συνεδριάσεις έλαβαν χώρα στην Κύπρο και οργανώθηκε σεμινάριο στις Βρυξέλλες τον Μάιο 2007 επικεντρωμένο ιδίως στο πρόβλημα της παράνομης μετανάστευσης διαμέσου της Πράσινης Γραμμής και που προσέφερε την ευκαιρία να συζητηθούν τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν στο προσεχές μέλλον.

Με αυτή την ευκαιρία, οι εκπρόσωποι της Κυπριακής Δημοκρατίας ενημέρωσαν την Επιτροπή για τα μέτρα που ελήφθησαν μετά το τελευταίο σεμινάριο τον Δεκέμβριο 2005. Αυτά περιελάμβαναν αυξημένη συνεργασία με την UNFICYP, την UNPOL, τις αρχές της SBA και την Ελληνοκυπριακή Εθνική Φρουρά και τη χρήση ελικοπτέρων και του προσωπικού των τοπικών αστυνομικών σταθμών, καθώς και του Τμήματος Αλλοδαπών και Μετανάστευσης του Αρχηγείου της Αστυνομίας για την επιτήρηση της Πράσινης Γραμμής, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω. Όσον αφορά τους αιτούντες άσυλο, η ελκυστικότητα των δυνατοτήτων απασχόλησής τους μειώθηκε και η εξέταση των αιτήσεών τους για άσυλο επιταχύνθηκε.

---

[10] Κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, δύο ελικόπτερα πραγματοποίησαν συνολικά 115 ώρες πτήσης περιπολίας, συμπεριλαμβανομένης της περιπολίας της Πράσινης Γραμμής.

Όσον αφορά την επιτήρηση της Πράσινης Γραμμής, η Κυπριακή Δημοκρατία δείχνει απροθυμία να λάβει οποιοδήποτε μέτρο που θα μπορούσε ενδεχομένως να οδηγήσει στο να εκληφθεί η Πράσινη Γραμμή ως εξωτερικό σύνορο. Γι' αυτό, δεν αγοράστηκε ή δεν προβλέπεται πρόσθετος εξοπλισμός για επιτήρηση της Πράσινης Γραμμής και ο αριθμός του προσωπικού που ασχολείται με τα παράνομα μεταναστευτικά κύματα (επίσης και της Αστυνομίας) εκτός των σημείων διέλευσης δεν αυξήθηκε. Αντίθετα με τις προθέσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας , όπως αναφέρθηκε στην έκθεση για την Πράσινη Γραμμή του περασμένου έτους, δεν εισήχθησαν περισσότερο περιοριστικοί κανόνες όσον αφορά τη χορήγηση θεώρησης εισόδου από την Κυπριακή Δημοκρατία και ιδρύθηκε ένα νέο κέντρο κράτησης παράνομων μεταναστών.

Η Επιτροπή συνιστά στις αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας να λάβουν συγκεκριμένα μέτρα χωρίς καθυστέρηση ώστε να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους στα πλαίσια του κανονισμού για την Πράσινη Γραμμή, καθώς επίσης και ενόψει της μελλοντικής συμμετοχής της Κύπρου στον χώρο Σένγκεν. Ενώ η Πράσινη Γραμμή δεν συνιστά εξωτερικό σύνορο, οι υποχρεώσεις επιτήρησης της Κυπριακής Δημοκρατίας στην πλευρά της Πράσινης Γραμμής που τελεί υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης θα έπρεπε να πληρούνται ουσιαστικά, ενώ ταυτόχρονα θα ελαχιστοποιείται οποιαδήποτε παρακώλυση των επαφών μεταξύ των δύο κοινοτήτων.

3. ΔΙΕΛΕΥΣΗ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

3.1. Αξία των εμπορικών συναλλαγών

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1480/2004 της Επιτροπής[11], το Τουρκοκυπριακό Εμπορικό Επιμελητήριο (εφεξής: TCCoC) ανακοινώνει σε μηνιαία βάση, το είδος, τον όγκο και την αξία των εμπορευμάτων για τα οποία εκδόθηκαν συνοδευτικά έγγραφα.

Οι αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας ανακοίνωσαν επίσης το είδος, τον όγκο και την αξία των εμπορευμάτων που διέσχισαν τη Γραμμή σε μηνιαίες εκθέσεις προς την Επιτροπή. Αυτές οι εκθέσεις συμπεριλάμβαναν εμπορεύματα που εισήλθαν στις περιοχές που τελούν υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης μέσω των σημείων διέλευσης *Πέργαμος* και *Στροβίλια,* τα οποία τελούν υπό την εποπτεία της περιοχής της Ανατολικής Κυρίαρχης Βάσης.

Σύμφωνα με τις εκθέσεις του TCCoC, η συνολική αξία των εμπορευμάτων για τα οποία εκδόθηκαν συνοδευτικά έγγραφα κατά την περίοδο αναφοράς ανήλθε σε 4.806.100 ευρώ, ενώ η αξία των εμπορευμάτων που πραγματικά διακινήθηκαν εμπορικά ήταν περίπου 3.380.805 ευρώ[12]. Όσον αφορά τη σημαντική διαφορά στα αναφερθέντα στοιχεία, η Επιτροπή πληροφορήθηκε ότι τα συνοδευτικά έγγραφα εκδόθηκαν μερικές φορές για κατ'εκτίμηση και όχι ακριβή ποσότητα εμπορευμάτων και ότι η ποσότητα και κατά συνέπεια η αξία των εμπορευμάτων που τελικά διέσχισαν τη Γραμμή ήταν μικρότερη από τα στοιχεία που αναφέρθηκαν στα συνοδευτικά έγγραφα. Επιπλέον, μερικές φορές οι παραδόσεις ακυρώθηκαν[13]. Επίσης, η Επιτροπή πληροφορήθηκε από το TCCoC ότι τα συνοδευτικά

---

11 Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1480/2004 της Επιτροπής, της 10ης Αυγούστου 2004, ΕΕ L 272 της 20.8.2004, σ. 3.

12 Βλέπε παραρτήματα Ι και ΙΙ.

13 Βλέπε παράρτημα ΙΙΙ. Τον Ιούλιο 2006, δύο μεγάλες παραδόσεις πατάτας που προορίζονταν να σταλούν μέσω του λιμένος της Λεμεσού σε κράτη μέλη της ΕΕ ακυρώθηκαν την τελευταία στιγμή μετά

έγγραφα δεν επιδείχθηκαν και δεν εξετάστηκαν πάντοτε κατά τη διέλευση των εμπορευμάτων από τη Γραμμή. Όσον αφορά το τελευταίο σημείο, οι αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας δήλωσαν ότι κάθε παράδοση εξετάζεται, αλλά επισήμαναν ότι πάντως δεν είναι υποχρεωμένες να ζητήσουν τα συνοδευτικά έγγραφα λόγω του ότι η υποχρέωση επίδειξης βαρύνει τον έμπορο.

Σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο αναφοράς, τα στοιχεία δείχνουν μεγάλη αύξηση της συνολικής αξίας των εμπορευμάτων που διέρχονται την Πράσινη Γραμμή. Σύμφωνα με τις εκθέσεις που χορηγήθηκαν από τις αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας , η συνολική εμπορική αξία των εμπορευμάτων που πραγματικά διέσχισαν τη Γραμμή σχεδόν διπλασιάστηκε και ανήλθε σε περίπου 3.380.805 ευρώ έναντι 1.734.770 ευρώ κατά την προηγούμενη περίοδο αναφοράς.

Παρόλο που δεν καλύπτεται από το πεδίο εφαρμογής του GLR, πρέπει να σημειωθεί ότι το εμπόριο από τις περιοχές που τελούν υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης προς το βόρειο τμήμα της Κύπρου ανήλθε σε 1.027.688 ευρώ κατά την περίοδο αναφοράς έναντι 442.408 ευρώ κατά την προηγούμενη περίοδο σύμφωνα με τα στοιχεία του Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου της Κύπρου. Συνεπώς, το εμπόριο από τις περιοχές που τελούν υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης προς το βόρειο τμήμα της Κύπρου υπερδιπλασιάστηκε, αλλά ακόμα ανέρχεται μόνο σε περίπου ένα τρίτο εκείνου της αντίθετης κατεύθυνσης. Η τουρκοκυπριακή κοινότητα εφαρμόζει ένα σύστημα αδειών, το οποίο καταρχήν, «αντικατοπτρίζει» τους περιορισμούς του κανονισμού για την Πράσινη Γραμμή. Αυτές οι αρχές δέχονται μόνο, για παράδειγμα, εμπορεύματα που προέρχονται από τις περιοχές που τελούν υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης, απαιτούν τα συνοδευτικά έγγραφα να έχουν εκδοθεί από το Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο της Κύπρου και δεν επιτρέπουν τη διακίνηση ζωντανών ζώων ή ζωικών προϊόντων διαμέσου της Πράσινης Γραμμής. Επιτράπηκαν ορισμένες εξαιρέσεις επί μίας ασαφούς και κατά περίπτωση βάσης.

3.2. Είδος εμπορευμάτων

Τα στοιχεία για τα είδη των διακινηθέντων εμπορευμάτων δείχνουν έναν περιορισμένο αριθμό νέων προϊόντων να διέρχονται τη Γραμμή προς τις περιοχές που τελούν υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης. Τα νέα είδη προϊόντων δεν συνέβαλαν σε σημαντική αύξηση του εμπορίου.

Όπως και στην προηγούμενη περίοδο αναφοράς, τα λαχανικά, τα προϊόντα από ξύλο και τα έπιπλα αποτελούσαν τις κύριες ομάδες διακινηθέντων προϊόντων.[14]

Οι εμπορικές συναλλαγές διαμέσου της Πράσινης Γραμμής κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς αποτελούνταν από εντός της νήσου συναλλαγές με μία μόνη εξαίρεση. Στις 30 Απριλίου 2007, ένα φορτίο απορριμμάτων (scrap) αλουμινίου διήλθε την Πράσινη Γραμμή και ακολούθως προωθήθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο. Στη συνέχεια ένα φορτίο της Cyprus Delights (προϊόντα ζαχαροπλαστικής) τον Δεκέμβριο 2005 που αποτέλεσε το μόνο παράδειγμα στο οποίο εμπορεύματα διήλθαν την Πράσινη Γραμμή και ακολούθως το μόνο αντικείμενο ενδοκοινοτικής συναλλαγής με ένα άλλο κράτος μέλος.

από πολιτικές πιέσεις που ασκήθηκαν επί των τουρκοκυπρίων εμπόρων. Βλέπε επίσης σημείο 3.5. κατωτέρω.

[14] Βλέπε παράρτημα IV.

3.3. Αναφερθείσες παρατυπίες

Από τον Μάιο 2006, έχουν αναφερθεί έξι περιπτώσεις παρατυπιών στις οποίες δεν επετράπη στα εμπορεύματα να διέλθουν την Πράσινη Γραμμή. Σε τέσσερις από αυτές το εμπορικό σήμα δεν ανταποκρινόταν στις απαιτήσεις και σε δύο από αυτές το συνοδευτικό έγγραφο δεν υπεβλήθη.

3.4. Θετικές εξελίξεις όσον αφορά την κυκλοφορία εμπορευμάτων

Κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, πρέπει να επισημανθούν ορισμένες θετικές εξελίξεις οι οποίες σταδιακά ήραν ορισμένους φραγμούς οι οποίοι προηγουμένως χρησιμοποιούνταν για να περιορίσουν τις εμπορικές συναλλαγές διαμέσου της Γραμμής. Αυτές οι εξελίξεις περιλαμβάνουν:

- Μηνιαίες «συνεδριάσεις στρογγυλής τραπέζης» των τριών επιμελητηρίων (Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο της Κύπρου, CCCI, TCCoC και Τουρκοκυπριακό Βιομηχανικό Επιμελητήριο, CTCI) υπό την αιγίδα του σχεδίου EDGE (Economic Development and Growth for Enterprises) που χρηματοδοτείται από το USAID ώστε να καταβληθούν προσπάθειες για την εξεύρεση τεχνικών και πρακτικών λύσεων για υφιστάμενα προβλήματα στις εμπορικές συναλλαγές διαμέσου της Πράσινης Γραμμής.

- Το «Δίκτυο Κυπρίων Παραγωγών», ένα δίκτυο τουρκοκυπρίων και ελληνοκυπρίων παραγωγών, είναι υπό σύσταση με στόχο την αύξηση της συνεργασίας και της σύμπραξης και την παροχή τεχνικής βοήθειας, επαγγελματικής κατάρτισης και συμβουλών για την άμβλυνση των περιορισμών στις εμπορικές συναλλαγές της Πράσινης Γραμμής. Αυτό το σχέδιο, το οποίο πρόσφατα χρηματοδοτήθηκε από UNDP-ACT, έχει επίσης ως στόχο τη βελτίωση της συνεργασίας και της σύμπραξης μεταξύ των συμμετεχόντων εμπορικών επιμελητηρίων (CTCI, TCCoC και CCCI).

3.5. Υφιστάμενα ακόμη εμπόδια και δυσκολίες όσον αφορά την κυκλοφορία εμπορευμάτων

Παρά αυτές τις θετικές εξελίξεις, συνεχίζουν να υφίστανται πολλά εμπόδια για τις εμπορικές συναλλαγές διαμέσου της Πράσινης Γραμμής.

Τα τουρκοκυπριακά εμπορικά οχήματα και ιδίως τα φορτηγά οχήματα και λεωφορεία δεν μπορούν να κυκλοφορήσουν ακόμα ελεύθερα στο νησί. Η Κυπριακή Δημοκρατία δεν δέχεται τα πιστοποιητικά τεχνικού ελέγχου των εμπορικών οχημάτων[15] ούτε τις επαγγελματικές άδειες οδήγησης[16] που εκδίδονται από την τουρκοκυπριακή κοινότητα (παρόλο που δέχεται τα πιστοποιητικά τεχνικού ελέγχου για τα ιδιωτικά επιβατικά αυτοκίνητα). Η Κυβέρνηση είχε προτείνει νομοθεσία με στόχο τη διευκόλυνση των τουρκοκυπριακών φορτηγών οχημάτων για τη μεταφορά εμπορευμάτων διαμέσου της Πράσινης Γραμμής. Το Κοινοβούλιο δεν έλαβε απόφαση, ούτε κατά την προηγούμενη ούτε κατά την παρούσα κοινοβουλευτική περίοδο, σχετικά με το θέμα μετά από διαμαρτυρίες της οργάνωσης των ελληνοκυπρίων οδηγών φορτηγών αυτοκινήτων. Οι αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας παρέχουν διάφορες μορφές βοήθειας στους Τουρκοκυπρίους για να κάνουν χρήση των υπηρεσιών της Κυβέρνησης. Το

---

[15] Όλων των τουρκοκυπριακών φορτηγών οχημάτων με ανώτατο μεικτό βάρος που υπερβαίνει τους 3,5 τόνους.

[16] Στην περίπτωση όλων των τουρκοκυπριακών φορτηγών οχημάτων με ανώτατο μεικτό βάρος ίσο ή υπερβαίνον τους 7,5 τόνους.

Υπουργείο Επικοινωνιών και Έργων, λόγου χάρη, απασχολεί έναν Τουρκοκύπριο ο οποίος μεταξύ των άλλων καθηκόντων του εργάζεται και ως διερμηνέας κατά την εξέταση των αδειών και επιμελείται τις ανακοινώσεις στις τουρκοκυπριακές εφημερίδες. Ωστόσο, η ανταπόκριση των τουρκοκυπρίων οδηγών φορτηγών αυτοκινήτων είναι περιορισμένη. Μία περισσότερο φιλελεύθερη προσέγγιση από πλευράς των αρχών της Κυπριακής Δημοκρατίας θα ενίσχυε την οικονομική συνεργασία μεταξύ των δύο κοινοτήτων διαμέσου της Πράσινης Γραμμής.

Η Επιτροπή έλαβε ορισμένες καταγγελίες από τουρκοκύπριους εμπόρους αναφορικά με καθυστερήσεις στον εκτελωνισμό των εμπορευμάτων διαμέσου της Γραμμής, συμπεριλαμβανομένων ιδίως φορτίων πατάτας. Οι αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας εξήγησαν ότι αυτές οι καθυστερήσεις προέκυπταν από την απαίτηση του κανονισμού για την Πράσινη Γραμμή να εξετάζονται τα φορτία και, όπου είναι εφαρμόσιμο, να αντικαθίσταται η «έκθεση φυτοϋγειονομικού ελέγχου» από ένα φυτοϋγειονομικό διαβατήριο. Δόθηκαν διαβεβαιώσεις στην Επιτροπή ότι αυτοί οι έλεγχοι θα διενεργηθούν στο μέλλον εντός δύο έως τριών εργάσιμων ημερών. Επιπλέον, οι έμποροι είναι ελεύθεροι να μεταφέρουν τις πατάτες σε ψυχόμενες αποθήκες στις περιοχές που τελούν υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης κατά τη συνέχιση των ελέγχων, παρόλο που οι πατάτες παραμένουν υπό την εποπτεία των τελωνειακών αρχών.

Η Επιτροπή έλαβε επίσης ορισμένες καταγγελίες από τουρκοκυπρίους εμπόρους ότι οι αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας ορισμένες φορές απαιτούν την υποβολή εμπορικού τιμολογίου, επιπλέον των υποχρεωτικών συνοδευτικών εγγράφων. Οι αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας ενημέρωσαν την Επιτροπή ότι όλα τα επίσημα τελωνεία της Κυπριακής Δημοκρατίας έλαβαν επιστολή που τα ενημέρωνε ότι «*λαμβανομένου υπόψη ότι η υποβολή ενός τιμολογίου δεν είναι υποχρεωτική για την κυκλοφορία των εμπορευμάτων, δηλώνεται ότι ... η υποβολή ενός τιμολογίου δεν απαιτείται για εμπορεύματα που διέρχονται τη Γραμμή*». Αυτή η εντολή επανελήφθη επί τη ευκαιρία της τακτικής επαγγελματικής κατάρτισης των τελωνειακών της Κυπριακής Δημοκρατίας .

Στο τέλος της περιόδου αναφοράς, ένα μεγάλο φορτίο περίπου 3800 τόνων πατάτας (σχεδόν το ένα τέταρτο της συνολικής ανοιξιάτικης συγκομιδής στο βόρειο τμήμα της Κύπρου και που περιλαμβάνει τη συγκομιδή τουλάχιστον 50 τοπικών καλλιεργητών πατάτας) ήταν προς διέλευση της Πράσινης Γραμμής και ενδεχομένως στη συνέχεια για αποστολή από το λιμάνι της Λεμεσού (που βρίσκεται στις περιοχές που τελούν υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης) σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ. Ωστόσο, μετά από πιέσεις της τουρκοκυπριακής κοινότητας στους παραγωγούς και στους τουρκοκυπρίους εμπόρους, αυτή η συναλλαγή διαμέσου της Πράσινης Γραμμής τελικά ακυρώθηκε.

Αναφέρθηκαν δυσκολίες για τους τουρκοκύπριους εμπόρους να τοποθετήσουν τα προϊόντα τους στα ράφια των σούπερ μάρκετ στις περιοχές που τελούν υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης και να διαφημίσουν σε τμήματα του τύπου στις περιοχές που τελούν υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης, ως άλλα παραδείγματα φραγμών τα οποία θα μπορούσαν να περιορίσουν τις εμπορικές συναλλαγές διαμέσου της Γραμμής. Πρόσθετα παραδείγματα φραγμών αναφέρθηκαν στην Επιτροπή, συμπεριλαμβανομένης της ευκαιριακής πρακτικής των αρχών της περιοχής της Ανατολικής Κυρίαρχης Βάσης που ζητούν συνοδευτικά έγγραφα στην περίπτωση στην οποία εμπορεύματα προορίζονται για τον παραδοσιακό εφοδιασμό του τουρκοκυπριακού πληθυσμού του χωριού *Πύλα* που βρίσκεται στη Ζώνη Ασφαλείας. Σ'αυτή την πολύ ειδική περίπτωση, κατ'εξαίρεση των βασικών κανόνων, δεν απαιτούνται συνοδευτικά έγγραφα σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 10 του κανονισμού.

Επιπλέον, εκπρόσωποι της τουρκοκυπριακής κοινότητας εξέφρασαν τις ανησυχίες τους για το χαμηλό όριο των αγορών που πραγματοποιούν τα πρόσωπα που διασχίζουν τη Γραμμή. Σήμερα, το άρθρο 6 παράγραφος 1 του GLR ορίζει ότι εμπορεύματα που αγοράστηκαν στο βόρειο τμήμα της Κύπρου και περιέχονται στις προσωπικές αποσκευές των προσώπων που διασχίζουν τη Γραμμή θα πρέπει να εξαιρούνται του φόρου κύκλου εργασιών και του ειδικού φόρου κατανάλωσης υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχουν εμπορικό χαρακτήρα και ότι η συνολική τους αξία δεν υπερβαίνει τα 135 ευρώ ανά άτομο.

Εκπρόσωποι του Ηνωμένου Βασιλείου πληροφόρησαν την Επιτροπή ότι οι υπηρεσίες των αρχών της περιοχής Ανατολικής Κυρίαρχης Βάσης αντιμετωπίζουν πρακτικές δυσκολίες στη διακίνηση εμπορευμάτων που απαιτούν φυτοϋγειονομικό πιστοποιητικό λόγω της έλλειψης τεχνικών εγκαταστάσεων. Η Κυπριακή Δημοκρατία προσέφερε τη χρήση των δικών της εγκαταστάσεων.

Φαίνεται ότι υπάρχει διαδεδομένο λαθρεμπόριο εμπορευμάτων διαμέσου της Πράσινης Γραμμής, ιδίως στα παράνομα «σημεία διέλευσης» που χρησιμοποιούν κάτοικοι της περιοχής και αγρότες (λόγου χάρη χωριών *Πύλα* και *Περγάμου* εντός της Ζώνης Ασφαλείας) όπου η επιτήρηση είναι ανεπαρκής. Σύμφωνα με ορισμένους παρατηρητές, ο όγκος των λαθραίων εμπορευμάτων θα μπορούσε να υπερβαίνει ακόμη και τον όγκο των νόμιμων εμπορικών συναλλαγών.
Το πρόβλημα του λαθρεμπορίου εμπορευμάτων υπογραμμίζει την ανάγκη για μία ουσιαστική επιτήρηση της Γραμμής από την κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Τέλος, πρέπει να τονιστεί ότι οι συνολικές εμπορικές συναλλαγές διαμέσου της Πράσινης Γραμμής παραμένουν περιορισμένες. Τούτο οφείλεται - σε σημαντικό βαθμό - στους περιορισμούς που επιβάλλει ο ίδιος ο κανονισμός για την Πράσινη Γραμμή, ο οποίος δεν επιτρέπει σε προϊόντα που έχουν μεταφερθεί στο βόρειο τμήμα της νήσου από άλλα κράτη μέλη ΕΕ ή την Τουρκία να μεταφερθούν στις περιοχές που τελούν υπό τον έλεγχο της Κυβέρνησης. Αυτό θα μπορούσε να μειώσει σημαντικά τα οφέλη για τους παραγωγούς, τους παρόχους υπηρεσιών και τους καταναλωτές εκατέρωθεν της Πράσινης Γραμμής, όπως τονίστηκε σε πρόσφατη μελέτη της Παγκόσμιας Τράπεζας[17].

3.6. Προσωρινή διέλευση εμπορευμάτων

Όπως και στην προηγούμενη περίοδο αναφοράς, υπήρξαν δυσκολίες όσον αφορά την προσωρινή διέλευση εμπορευμάτων. Υφίστανται τέσσερις κύριες κατηγορίες εμπορευμάτων για τις οποίες προκύπτει πρόβλημα:

- Προσωρινή διέλευση εμπορευμάτων που χρειάζονται για την παροχή υπηρεσίας (παραδείγματος χάρη: μουσικά όργανα ενός τουρκοκυπριακού συγκροτήματος ροκ που έδινε συναυλία στις περιοχές που τελούν υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης).

- Προσωρινή διέλευση ελληνοκυπριακών εμπορευμάτων σε περιοχές που δεν τελούν υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης (παραδείγματος χάρη: έπιπλο που επισκευάστηκε και ανακαινίστηκε στο βόρειο τμήμα της Κύπρου· λόγω της αρχικής προϋπόθεσης, ο Κανονισμός για την Πράσινη Γραμμή δεν επιτρέπει σε αυτά τα προϊόντα να επανέλθουν στις περιοχές που τελούν υπό έλεγχο της κυβέρνησης).

---

[17] Μελέτη με τίτλο "Sustainability and Sources of Economic Growth in the northern part of Cyprus", 2006, που χρηματοδοτήθηκε στα πλαίσια του προγράμματος "Partnership for the Future" που χρηματοδοτεί η ΕΕ και διαχειρίζεται το UNDP.

- Προσωρινή διέλευση τουρκοκυπριακών εμπορευμάτων με σκοπό να εκτεθούν σε εμπορική έκθεση σε περιοχές που τελούν υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης (π.χ. η τουρκοκυπριακή συμμετοχή στη Διεθνή Εμπορική Έκθεση της Κύπρου μειώνεται σταθερά, από 53 τουρκοκυπρίους εμπόρους το 2005 σε 16 το 2006 και σε μόνο 3 φέτος). Συμπληρωματικά, η διέλευση των εμπορευμάτων προς διανομή ως δειγμάτων άνευ αξίας δεν επιτρέπεται (αφού δεν υπάρχει αγοραστής).

- Προσωρινή διέλευση τουρκοκυπριακών τεχνικών συσκευών για επισκευή στις περιοχές που τελούν υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης.

Ο κανονισμός για την Πράσινη Γραμμή ως έχει σήμερα δεν επιτρέπει αυτές τις συναλλαγές. Η Κυπριακή Δημοκρατία εφαρμόζει ένα σύστημα ad hoc εξαιρέσεων. Σ'αυτή τη βάση, υποστηρίζεται ότι μέχρι τώρα όλες οι τουρκοκυπριακές αιτήσεις έτυχαν θετικής απάντησης και κατά συνέπεια δεν υπάρχει χρεία η διαδικασία να λάβει νομικώς επίσημη μορφή. Ωστόσο, το ισχύον ad hoc σύστημα δεν συμφωνεί με τον κανονισμό και δεν είναι διαφανές και κατά συνέπεια μπορεί να αποτελέσει τροχοπέδη στις εμπορικές συναλλαγές. Το θέμα αυτό θα πρέπει να αντιμετωπιστεί *De lege ferenda* σε μία προγραμματισμένη τροποποίηση του κανονισμού για την Πράσινη Γραμμή.

3.7. Διευκόλυνση του εμπορίου

Τον Νοέμβριο 2006, η Επιτροπή Φόρου Προστιθέμενης Αξίας[18] ενέκρινε ένα απλουστευμένο καθεστώς που εφαρμόζεται στους τουρκοκυπρίους εμπόρους που είναι εγκατεστημένοι στο βόρειο τμήμα της Κύπρου οι οποίοι πωλούν απευθείας σε τελικούς καταναλωτές στις περιοχές που τελούν υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης. Το καθεστώς επιτρέπει στους τουρκοκυπρίους εμπόρους να υπολογίσουν άμεσα τον ΦΠΑ, στη Γραμμή, για εμπορεύματα που πωλήθηκαν σε περιοχές που τελούν υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης. Κατ'ακολουθία, ο τουρκοκύπριος έμπορος δεν υποχρεούται να εγγραφεί στο μητρώο ΦΠΑ στις περιοχές που τελούν υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης.

Τον Φεβρουάριο 2007, η Επιτροπή οργάνωσε από κοινού με το TCCoC ένα ημερήσιο σεμινάριο που είχε ως στόχο να αυξήσει την ευαισθητοποίηση, ιδίως μεταξύ των τουρκοκυπρίων εμπόρων, σχετικά με τις διαδικασίες και τις προϋποθέσεις για τις εμπορικές συναλλαγές διαμέσου της Πράσινης Γραμμής.

Τα ακόλουθα πρόσθετα μέτρα ελήφθησαν για τη διευκόλυνση των εμπορικών συναλλαγών ορισμένων προϊόντων:

Πατάτες

Μετά την εξουσιοδότηση που εδόθη στις αρχές του 2006 από την αρμόδια υπηρεσία της Επιτροπής για το εμπόριο πατάτας διαμέσου της Πράσινης Γραμμής, μερικά φορτία πατάτας (συνολικά περίπου 290 τόνοι) που προορίζονταν (μόνο) για κατανάλωση στις περιοχές που τελούν υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης διήλθαν επιτυχώς τη Γραμμή χωρίς μεγάλα εμπόδια.[19]

---

[18] Άρθρο 398 της οδηγίας 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου (προηγούμενο άρθρο 29 παράγραφος 2) της οδηγίας 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου).

[19] Για προβλήματα όσον αφορά το εμπόριο πατάτας που δεν προορίζονται για κατανάλωση στην Κύπρο βλέπε το σημείο 3.5. ανωτέρω.

Οι πατάτες δεν υπόκεινται σε δασμούς αλλά κάθε φορτηγό πρέπει να συνοδεύεται από έκθεση φυτοϋγειονομικής εξέτασης, που έχει εκδοθεί από ανεξάρτητους φυτοϋγειονομικούς εμπειρογνώμονες σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1480/2004 της Επιτροπής[20]. Η Επιτροπή, για να διευκολύνει το εμπόριο πατάτας διαμέσου της Γραμμής, διασφάλισε τη μόνιμη παρουσία αυτών των εμπειρογνωμόνων κατά τη διάρκεια της κύριας περιόδου συγκομιδής (μέσα Απριλίου - μέσα Ιουνίου). Κατά τη διάρκεια άλλων περιόδων, η διαθεσιμότητά τους ήταν εξασφαλισμένη μέσα σε λίγες εργάσιμες ημέρες (μέχρι τώρα, το 100% των τουρκοκυπριακών αιτημάτων για την παρουσία φυτοϋγειονομικού εμπειρογνώμονα μπόρεσε να καλυφθεί).

Η Επιτροπή βρίσκεται σήμερα στη διαδικασία επέκτασης του ήδη υπάρχοντος πίνακα διορισμένων ανεξάρτητων εμπειρογνωμόνων σε φυτοϋγειονομικά θέματα.

Εσπεριδοειδή

Μέχρι τώρα δεν έχουν λάβει χώρα εμπορικές συναλλαγές σχετικά με εσπεριδοειδή.

Ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες από διάφορα κράτη μέλη που ορίστηκαν από την Επιτροπή διενήργησαν εκ νέου ετήσιο έλεγχο προ της συγκομιδής το φθινόπωρο 2006. Αυτοί επιβεβαίωσαν τα αποτελέσματα των προηγουμένων ελέγχων που διενεργήθηκαν από το 2003 έως το 2005 ότι δηλαδή δεν ανιχνεύθηκαν σχετικοί επιβλαβείς οργανισμοί σ'αυτές τις έρευνες και έκτοτε μπορούσε να θεωρηθεί ότι αυτοί οι οργανισμοί δεν υπήρχαν στο βόρειο τμήμα της Κύπρου. Η Επιτροπή σκοπεύει να συνεχίσει παράπλευρη δραστηριότητα παρακολούθησης πέρα από τις επιθεωρήσεις και ελέγχους οπωρώνων και των παραδόσεων εσπεριδοειδών που προορίζονται να διασχίσουν την Πράσινη Γραμμή.

Μέλι και ψάρια

Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, στις 4 Μαΐου 2007, η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση για την άρση των απαγορεύσεων σχετικά με τη διακίνηση ορισμένων ζωικών προϊόντων στην Κύπρο δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 866/2004 του Συμβουλίου και τον καθορισμό των όρων που διέπουν τη διακίνηση φρέσκων ψαριών και μελιού διαμέσου της Πράσινης Γραμμής[21].

Η Επιτροπή βρίσκεται σήμερα στη διαδικασία ορισμού ανεξάρτητων εμπειρογνωμόνων των κρατών μελών οι οποίοι, σε συμφωνία με τα παραρτήματα Ι και ΙΙ της απόφασης της Επιτροπής, πρέπει να επιθεωρούν τα τουρκοκυπριακά αλιευτικά από τα οποία προέρχονται τα φρέσκα ψάρια για την τήρηση ειδικών κανόνων υγιεινής για τρόφιμα ζωικής προέλευσης, καθώς και να λαμβάνουν 10 δείγματα μελιού από την παραγωγή για επακόλουθες αναλύσεις σε ειδικά εργαστήρια της ΕΕ.

Ξυλεία

Τον Φεβρουάριο 2007, για πρώτη φορά, ένας ανεξάρτητος εμπειρογνώμονας σε φυτοϋγειονομικά θέματα συνέταξε έκθεση φυτοϋγειονομικού ελέγχου για τη διέλευσης μιας συγκεκριμένης ξύλινης προκατασκευασμένης οικίας. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 866/2004 του Συμβουλίου και του άρθρου 3 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1480/2004 της Επιτροπής, που αμφότεροι αναφέρονται στην οδηγία

---

[20] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1480/2004 της Επιτροπής, της 10ης Αυγούστου 2004, ΕΕ L 272 της 20.8.2004, σ. 3.

[21] Απόφαση 2007/330/ΕΚ της Επιτροπής, της 4ης Μαΐου 2007, ΕΕ L 123 της 12.5.2007, σ. 30.

2000/29/ΕΚ του Συμβουλίου, αυτή η διαδικασία κατέστη αναγκαία λόγω του ότι η συγκεκριμένη προκατασκευασμένη οικία είχε κατασκευαστεί από ξύλο κωνοφόρων προέλευσης Τουρκίας.

3.8. Προτάσεις της Δημοκρατίας της Κύπρου όσον αφορά την προαγωγή των εμπορικών συναλλαγών διαμέσου της Πράσινης Γραμμής

Στο τέλος Μαρτίου 2007, οι αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας υπέβαλαν στην Επιτροπή δέσμη μέτρων που είχε ως στόχο την προαγωγή του εμπορίου στο πλαίσιο του Κανονισμού για την Πράσινη Γραμμή. Τα περισσότερα από αυτά τα μέτρα είναι μονομερή και εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η δέσμη περιλαμβάνει επίσης την πρόταση ανοίγματος της Πράσινης Γραμμής στο εμπόριο ψαριών και μελιού, καθώς και στο γάλα και στα γαλακτοκομικά προϊόντα. Παρόλο που η απόφαση της Επιτροπής για τα ψάρια και το μέλι έχει εκδοθεί στο ενδιάμεσο διάστημα[22], μία απόφαση για το γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα θα αναμένει έως ότου οι κανόνες ΕΕ όσον αφορά την ασφάλεια τροφίμων θα τηρούνται στο βόρειο τμήμα της Κύπρου. Ήδη έχει αρχίσει γι'αυτόν τον σκοπό η παροχή βοήθειας στην τουρκοκυπριακή κοινότητας.

Τέλος, η Κύπρος ανανέωσε την πρότασή της για εισαγωγή μηδενικού ΦΠΑ για εμπορεύματα από τις περιοχές που τελούν υπό έλεγχο της κυβέρνησης που προορίζονται για το βόρειο τμήμα της Κύπρου. Όπως δήλωσε ήδη η Επιτροπή στην έκθεση του τελευταίου έτους αυτές οι προμήθειες με μηδενικό ΦΠΑ θα μπορούσαν να αιτιολογηθούν μόνο εάν θεωρούνταν εξαγωγές. Τούτο ισχύει ανεξάρτητα από το κατά πόσο αυτές οι προμήθειες καλούνται εξαγωγές. Εάν εμπορεύματα που προορίζονται για το βόρειο τμήμα της Κύπρου θεωρούνται εξαγωγές, εμπορεύματα που προέρχονται από εκεί θα έπρεπε παρομοίως να θεωρούνται εισαγωγές. Μόνο υπό αυτές τις συνθήκες θα μπορούσε να γίνει αποδεκτή η προταθείσα τροποποίηση.

Συνολικά, απομένει να εξεταστεί κατά πόσον η δέσμη των μέτρων θα ενισχύσει ουσιαστικά το εμπόριο εκατέρωθεν της Πράσινης Γραμμής και την οικονομική αλληλεπίδραση στη νήσο, γεγονός που θα μπορούσε να θεωρηθεί ως θετική εξέλιξη. Αυτά τα μέτρα, ωστόσο, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελούν αντικατάσταση της πρότασης της Επιτροπής για κανονισμό του Συμβουλίου σχετικά με ειδικές συνθήκες για το εμπόριο στις περιοχές της Δημοκρατίας της Κύπρου στις οποίες η κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ασκεί ουσιαστικό έλεγχο (καλούμενος κανονισμός για το απευθείας εμπόριο), πρόταση που εκκρεμεί ακόμα στο Συμβούλιο.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ο Κανονισμός για την Πράσινη Γραμμή συνεχίζει να παρέχει ένα σταθερό νομικό πλαίσιο για την ελεύθερη κυκλοφορία των Κυπρίων και άλλων υπηκόων ΕΕ οι οποίοι ημερησίως διασχίζουν τη Γραμμή στα σημεία διέλευσης.

Ωστόσο, ο ακόμα υψηλός αριθμός προσώπων που διασχίζουν παράνομα την Πράσινη Γραμμή προκαλεί ανησυχίες. Η Επιτροπή είναι της γνώμης ότι η επιτήρηση που ασκεί η Κυπριακή Δημοκρατία σύμφωνα με το άρθρο 3 του Κανονισμού για την Πράσινη Γραμμή χρειάζεται να ενισχυθεί ουσιαστικά. Η Κυπριακή Δημοκρατία δεν είναι διατεθειμένη να

[22] Τμήμα 3.7 ανωτέρω.

τηρήσει την υποχρέωση επιτήρησης πλήρως αφού κάθε μέτρο το οποίο θα μπορούσε πιθανώς να έχει ως αποτέλεσμα η Πράσινη Γραμμή να εμφανίζεται ως εξωτερικό σύνορο, είναι πολιτικώς απαράδεκτο.

Όσον αφορά τα εμπορεύματα που διέρχονται την Πράσινη Γραμμή, σε σύγκριση με την προηγούμενη περίοδο αναφοράς, τα αναφερθέντα στοιχεία δείχνουν μεγάλη αύξηση της συνολικής αξίας. Σύμφωνα με τις εκθέσεις που υπέβαλαν οι αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας, η συνολική αξία των εμπορευμάτων τα οποία πραγματικά διήλθαν τη Γραμμή σχεδόν διπλασιάστηκε και ανήλθε σε περίπου 3,3 εκατ. ευρώ. Ωστόσο, οι συνολικές εμπορικές συναλλαγές διαμέσου της Πράσινης Γραμμής παραμένουν μάλλον περιορισμένες. Στην τρέχουσα περίοδο αναφοράς, πολύ λίγα νέα προϊόντα εισήχθησαν, και δεν συνέβαλαν σε σημαντική αύξηση της μηνιαίας αξίας των εμπορικών συναλλαγών. Μόνο σε μία συγκεκριμένη περίπτωση τα εμπορεύματα που διήλθαν την Πράσινη Γραμμή αποτέλεσαν ακολούθως αντικείμενο διακοινοτικής πράξης με ένα άλλο κράτος μέλος. Ο περιορισμός του όγκου εμπορικών συναλλαγών οφείλεται επίσης στους περιορισμούς του ιδίου του κανονισμού για την Πράσινη Γραμμή, ο οποίος επιτρέπει να διασχίσουν τη Γραμμή μόνο εμπορεύματα τα οποία προέρχονται εξ ολοκλήρου από το βόρειο τμήμα της Κύπρου ή που υπέστησαν την τελευταία, ουσιαστική, και οικονομικώς αιτιολογημένη κατεργασία εκεί.

Παρά τις μερικές θετικές εξελίξεις όσον αφορά την κυκλοφορία εμπορευμάτων, μερικές αναφερθείσες περιπτώσεις επιβεβαιώνουν ότι υπάρχουν ακόμη πολλά εμπόδια στην περαιτέρω ανάπτυξη του εμπορίου εκατέρωθεν της Πράσινης Γραμμής. Η Κυπριακή Δημοκρατία, λόγου χάρη, δεν δέχεται ακόμα τα πιστοποιητικά τεχνικού ελέγχου των τουρκοκυπριακών φορτηγών οχημάτων ούτε τις επαγγελματικές άδειες οδήγησης για τα βαρέα φορτηγά αυτοκίνητα που εκδίδει η τουρκοκυπριακή κοινότητα. Η νομοθεσία που εκκρεμούσε στο Κοινοβούλιο της Κυπριακής Δημοκρατίας στα πλαίσια της προηγούμενης κοινοβουλευτικής θητείας και η οποία θα μπορούσε να είχε αποτελέσει ένα βήμα προς τη βελτίωση της σημερινής κατάστασης δεν ψηφίστηκε. Επιπλέον, είναι ακόμη σημαντικοί οι ψυχολογικοί εμπορικοί φραγμοί.

Οι ομάδες πίεσης εκατέρωθεν της Πράσινης Γραμμής δραστηριοποιούνται για να εμποδίσουν την ανάπτυξη του εμπορίου διαμέσου της Γραμμής. Είναι ιδιαίτερα λυπηρή η συνεχιζόμενη άμεση πίεση επί των εμπόρων από πλευράς της τουρκοκυπριακής κοινότητας.

Το θέμα της προσωρινής διέλευσης των εμπορευμάτων πρέπει να αντιμετωπιστεί *de lege ferenda*.

Η Επιτροπή έλαβε διάφορα μέτρα με στόχο τη διευκόλυνση του εμπορίου διαμέσου της Πράσινης Γραμμής, ιδίως του εμπορίου πατάτας, εσπεριδοειδών, μελιού, ψαριών και ξυλείας.

Το γενικό συμπέρασμα είναι ότι ο Κανονισμός για την Πράσινη Γραμμή συνεχίζει να αποτελεί μια εφικτή βάση που επιτρέπει τη διέλευση των εμπορευμάτων και των προσώπων προς και από τις περιοχές που τελούν υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης της Κυπριακής Δημοκρατίας, παρόλο που η ροή των εμπορευμάτων παραμένει περιορισμένη. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να ελέγχει την εφαρμογή του κανονισμού.

Technical Annexes

Annex I Overview table summarising the monthly reports of the Turkish Cypriot Chamber of Commerce according to Article 8 of Commission Regulation 1480/2004 (EUR)

Traded Products	May	Jun	Jul	Aug	Sept	Oct	Nov	Dec	Jan	Feb	Mar	Apr	**Total**
Aluminium/ PVC Products	7 773	21190	377 867	6 124	23 190	25 657	4 953	8 595	1 314	2 845	5 871	805	**486 184**
Building/ Articles of Stone	19 965	38 432	23 535	16 976	22 843	40 250	41 066	30 146	32 233	49 724	61 241	71 921	**448 332**
Charcoal	1 206	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**1 206**
Chemical Products	7 888	10 966	8 777	10 194	9 154	14 175	13 246	12 047	10 590	14 192	23 931	25 507	**160 667**
Clothing	1 014	1 242	0	0	109	1 862	776	0	1 800	617	527	0	**7 947**
Earth/Stone	0	707	241	14 548	34 862	7 784	0	0	0	8 871	0	0	**67 013**
Electronic Equipment	38 672	18 339	1 790	0	1 138	0	0	0	0	0	0	0	**59 939**
Food/Drink	862	0	1 007	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**1 869**
Handicraft products	5 735	2 069	4 777	5 164	4 293	5 082	12 945	5 376	982	1 367	2 806	5 737	**56 333**
Iron/Steel	517	1 034	862	0	0	603	276	414	0	0	4 647	1 284	**9 637**
Paper Products	16 764	12 598	22 034	7 921	14 946	9 323	12 903	8 399	21 341	11 072	15 061	14 412	**166 774**
Plastering machine and material	0	0	0	0	0	0	1 724	0	0	0	4 655	4 707	**11 086**
Plastic Products	17 811	24 522	41 518	27 525	39 096	25 456	36 906	23 032	21 126	32 417	30 905	31 301	**351 615**
Pre-fabricated buildings	0	0	0	0	0	0	0	0	0	7 759	0	0	**7 759**
Raw metal	12 672	9 052	2 715	34 698	28 103	95 603	38 097	96 840	67 707	79 659	44 190	56 353	**565 689**
Saddlery and Harness	0	615	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	**615**
Vegetables	0	24 588	137 167	158 754	83 610	274 526	387 586	175 426	244 575	122 634	32 069	35 552	**1 676 487**
Water Storage/heating	586	0	0	0	0	0	0	2 759	345	0	0		**3 690**
Wooden products/ furniture	31 166	31 802	39 259	38 581	49 217	71 571	90 484	109 241	51 404	72 079	82 448	56 005	**723 257**
Total	**162 631**	**197 156**	**661 549**	**320 485**	**310 561**	**571 892**	**640 962**	**472 275**	**453 417**	**403 236**	**308 351**	**303 585**	**4 806 100**

1 EUR = 0,58 CYP

Annex II: Value of goods crossing the Green Line reported by the authorities of the Republic of Cyprus (May 2006-April 2007)

May	€ 168 836
June	€ 128.561
July	€ 219 943
August	€ 278 582
September	€ 276 110
October	€ 352 016
November	€ 469 415
December	€ 350 421
January	€ 342 652
February	€ 274 562
March	€ 285 252
April	€ 234 456
Total	**€ 3 380 805**

1 EUR=0.58 CYP

ANNEX III: Values of goods which crossed the Green Line and value of goods for which accompanying documents were issued by the Turkish Cypriot Chamber of Commerce

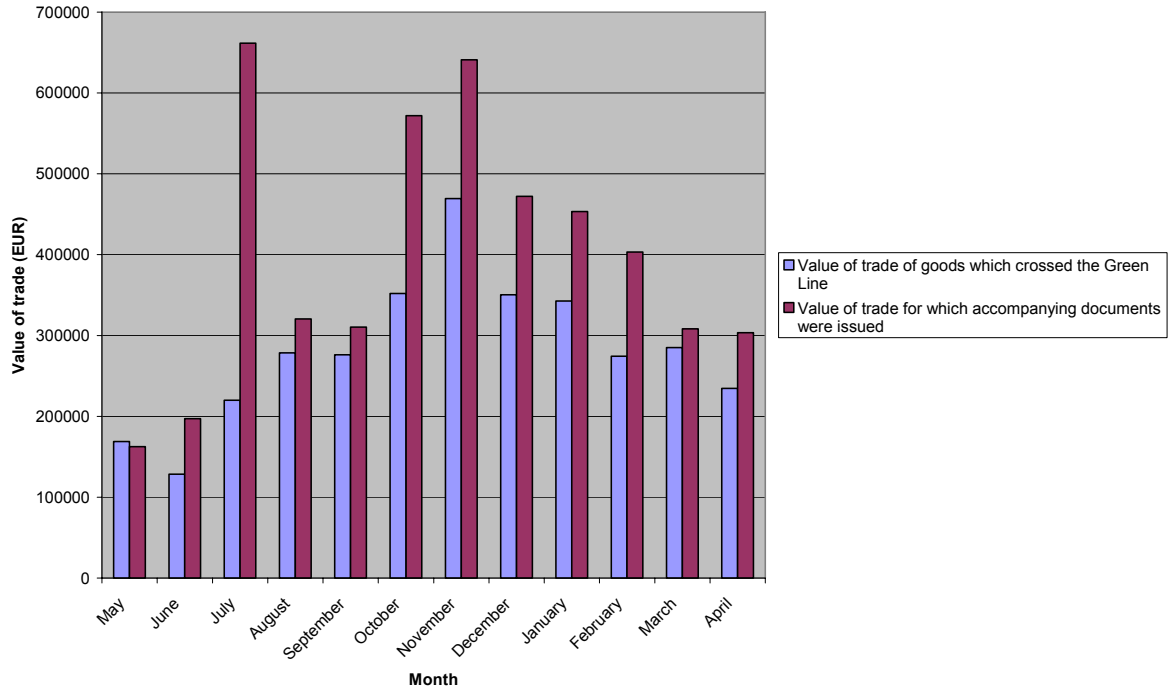

Annex IV: Most traded goods

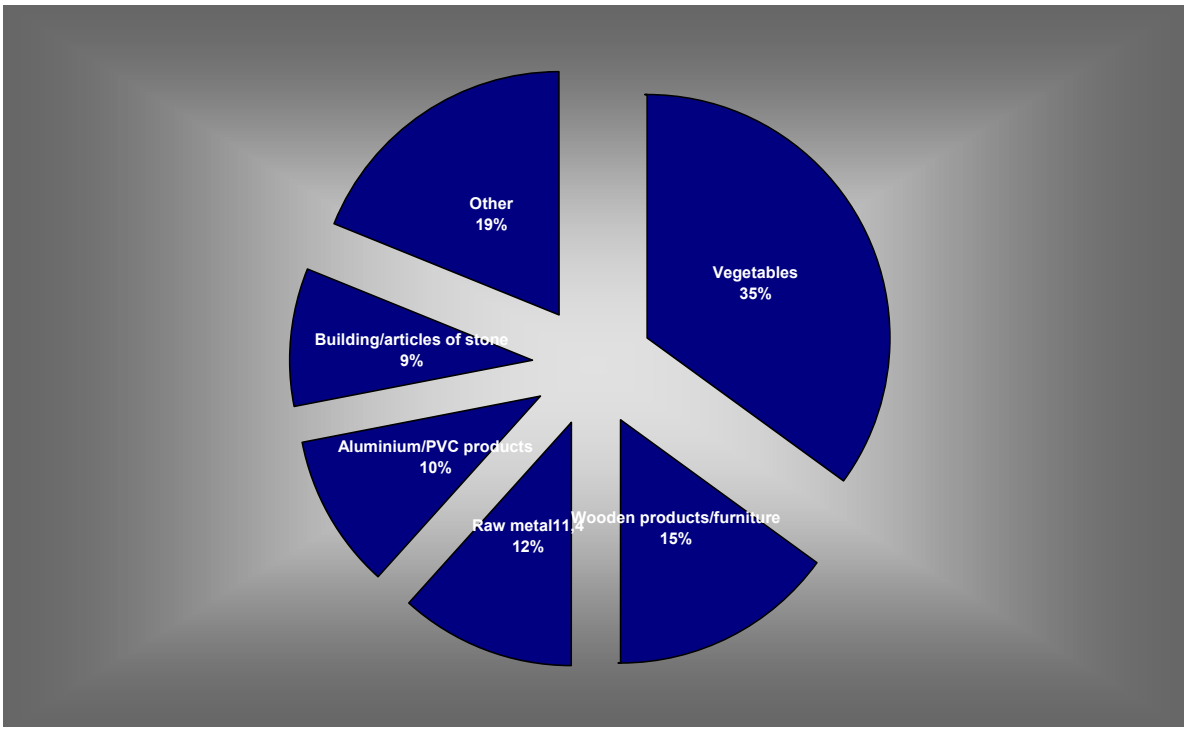

Vegetables	1 676 487
Wooden products/furniture	723 257
Raw metal	565 689
Aluminium/PVC products	486 184
Building/articles of stone	448 332
Other:	906 151
Total:	**4 806 100**

ANNEX V: Development of most traded goods

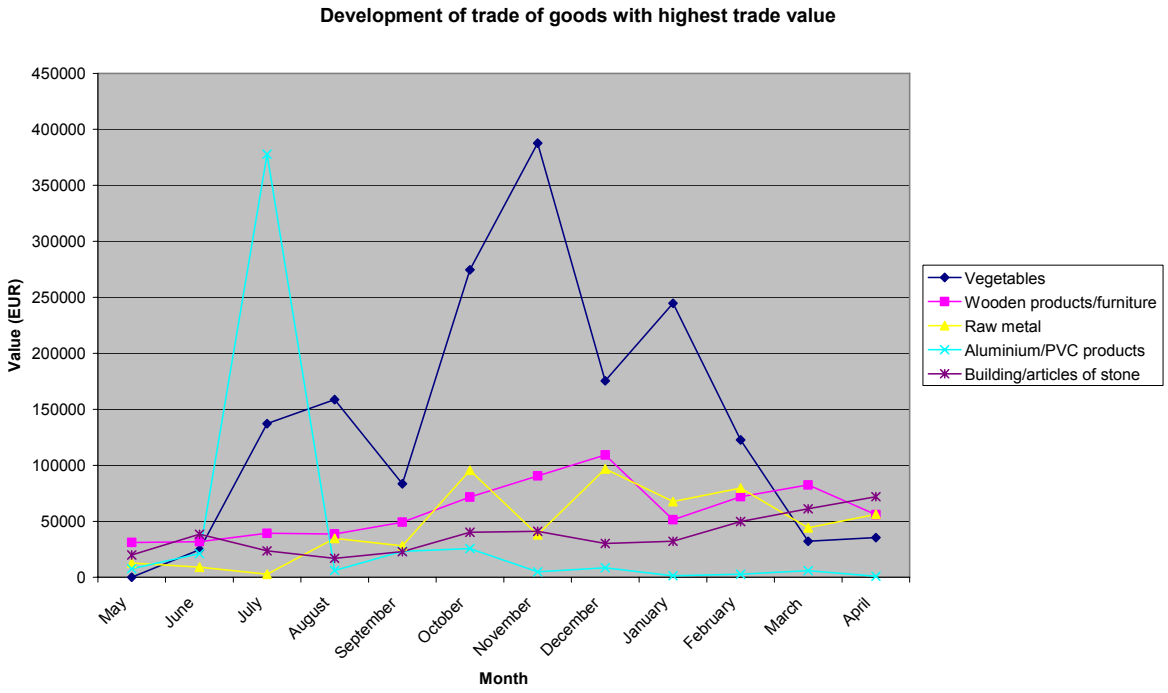

ANNEX VI Illegal immigration for the period 01/05/2006 - 30/04/2007

MONTH /YEAR	ILLEGAL IMMIGRATION (total number) (1+3+5)	ILLEGAL IMMIGRATION / ASYLUM SEEKERS via the Green Line		ILLEGAL IMMIGRATION / ASYLUM SEEKERS directly to the government-controlled areas (not via the Green Line)		ILLEGAL IMMIGRATION via the British Sovereign Base Areas* (5)
		ILLEGAL IMMIGRANTS (1)	ASYLUM SEEKERS (2)	ILLEGAL IMMIGRANTS (3)	ASYLUM SEEKERS (4)	
May 2006	176	176	143	0	0	0
June 2006	218	189	139	1	0	28
July 2006	223	211	151	2	0	10
August 2006	255	251	183	1	1	3
September 2006	217	210	168	0	0	7
October 2006	236	226	178	8	0	2
November 2006	262	262	235	0	0	0
December 2006	219	219	188	0	0	0
TOTAL	**1806**	**1744**	**1385**	**12**	**1**	**50**
January 2007	152	150	101	1	1	1
February 2007	210	201	157	6	6	3
March 2007	504	502	465	2	2	0
April 2007	247	247	205	0	0	0
TOTAL	**1113**	**1100**	**928**	**9**	**9**	**4**
TOTAL (5/2006-4/2007)	**2919**	**2844 (97.43%)**	2313 (81.32%)	**21 (0.72%)**	10 (47.61%)	**54* (1.85%)**

* None of the illegal immigrants who entered from the British Sovereign Base Areas, applied for asylum.

Source: Republic of Cyprus, Police Headquarters, 18/5/2007

ANNEX VII

CHECKS ON PERSONS AND VEHICLES AT OFFICIAL CROSSING POINTS OF THE GREEN LINE FOR THE PERIOD 1/5/2006-30/4/2007

MONTH/ YEAR	PERSONS			VEHICLES		
	Greek Cypriots entering the northern part of Cyprus	Turkish Cypriots leaving the northern part of Cyprus and entering the government-controlled areas	TOTAL (entries and exits)	Greek Cypriot vehicles entering the northern part of Cyprus)	Turkish Cypriot vehicles leaving the northern part of Cyprus and entering the government-controlled areas	TOTAL (entries and exits)
05 / 2006	**88945**	166285	***255230***	**31266**	57114	***88380***
06 / 2006	**94965**	153747	***248712***	**33665**	54996	***88661***
07 / 2006	**96478**	154126	***250604***	**34219**	53453	***87672***
08 / 2006	**110284**	139202	***249486***	**36588**	52104	***88692***
09 / 2006	**60986**	98676	***159662***	**25427**	49020	***74447***
10 / 2006	**56755**	100720	***157475***	**26793**	50477	***77270***
11 / 2006	**49483**	87754	***137237***	**22220**	46142	***68362***
12 / 2006	**47694**	85959	***133653***	**17053**	33652	***50705***
01 / 2007	**43670**	89064	***132734***	**18465**	38663	***57128***
02 / 2007	**36729**	89786	***126515***	**16660**	43796	***60456***
03 / 2007	**46417**	98177	***144594***	**22434**	53145	***75579***
04 / 2007	**56417**	84719	***141136***	**27133**	47191	***74324***
TOTAL	**788823**	1348215	***2137038***	**311923**	579753	***891676***

Note: According to the authorities of the RoC no records are kept for the return of Greek Cypriots to the government-controlled areas and for the return of Turkish Cypriots to the northern part of Cyprus

SOURCE of data: Republic of Cyprus, Operation Office, Police Headquarters, 01/06/2007